

13.5.2025

**Helsingin kaupunginmuseon lausunto poikkeamisesta osoitteessa
Katajanokanlaituri 2a, Katajanokka**

HEL 2024-016757 T 10 04 01

Helsinki Allas Oy on hakenut lupaa saada poiketa asemakaavasta osoitteessa Katajanokanlaituri 2a. Hankekuvauksen mukaan suunnitellutarveratkaisua haetaan asemakaavoittamattomalle ranta-alueelle kolmen alun perin tilapäiseksi suunnitellun sauna- ja pukuhuonerakennuksen pysyttämiseksi paikallaan määräaikaisesti 31.8.2030 asti.

Poikkeaminen koskee Katajanokalla Linnalaiturin edustalla sijaitsevia kolmea sauna- ja pukuhuonerakennusta. Rakennukset ovat osa määräraikaista 1350 kem² suuruisia merikylpylä Allas Poolia. Kelluville laituritasoille rakennetut sauna- ja pukuhuonerakennukset sijoittuvat asemakaavoitetun alueen ulkopuolelle. Hakemuksen (Studio Puisto Arkkitehdit, 30.10.2024) mukaan rakennukset on rakennettu vähäisenä poikkeamisena rakennusluvan yhteydessä. Yhden saunamoduulin koko on 45 kem² ja moduulien yhteenlaskettu koko on 135 kem². Saunarakennuksissa on tummanharmaaksi käsitelty pystyvuoratut julkisivut ja konesaumattu tummanharmaa peltikatto. Rakennusten ikkunat ja ovet ovat myös tummanharmaat. Rakennukset tullaan hakemuksen mukaan siirtämään muualle viimeistään maanvuokrasopimuksen päättyessä vuonna 2030. Hakemuksen mukaan merikylpylän toiminta säilyy ennallaan, eikä poikkeaminen koske uusien rakennusten rakentamista tai entisten laajentamista.

Merikylpylä Allas Pool sijoittuu Helsingin Eteläsatamaan, joka on arvokas kulttuuriympäristö pääkaupungin keskeisenä ja symbolisesti arvokkaana paikkana. Mereltä Helsinkiä kohti avautuva näkymä on määritelty kansallismaisemaksi. Katajanokka muodostaa maiseman itäsivun. Alue on myös osa Suomenlinnan Unescon maailmanperintökohteen puskurivyöhykettä. Merikylpylä Allas Pool sijoittuu osittain Katajanokan vanhan osan alueelle, joka on määritelty valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (RKY 2009) sekä maakunnallisesti arvokkaaksi luokitellulle alueelle Helsingin empire-keskusta ja kivikaupunki.

Katajanokan satamatoiminta on peräisin 1800-luvun lopulta ja 1900-luvun alusta, kun alueen eteläranta muodostettiin 1895 asemakaavassa satamaksi suoraviivaisen koordinaatiston avulla. Katajanokalle 1900-luvun alussa rakentunut jugendia edustava asuinkerrostaloalue on poikkeuksellisen yhtenäinen ja hyvin säilynyt kokonaisuus. Merikylpylä Allas Poolin läheisyyteen sijoittuu merkittäviä kulttuurihistoriallis-

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

2 (2)

13.5.2025

ti ja rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia, kuten entinen rahapaja (August Boman, 1864) ja entinen ulkoministeriön virasto-talo Meripaja (Olli-Pekka Jokela, 1993) sekä entinen Enso-Gutzeit Oy:n pääkonttori (Alvar Aalto, 1962).

Kaupunginmuseo tarkastelee poikkeamishakemusta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta. Eteläsataman Katajanokanrannan alueella tulee vaalia pääkaupungin merellistä julkisivua. Allas Poolin rakennukset muodostavat kokonaisuudessaan kaupunkikuvallisesti näkyvän elementin. Myös mereltä päin katsottuna merikylpylän rakennukset erottuvat alueen rakennetusta ympäristöstä. Allas Poolin rakennukset jättävät myös osittain taakseen rakennusperintölailla suojellun entisen Enso Gutzeitin rakennuksen. Kaupunginmuseo pitää tärkeänä, että alueen asemakaavoituksella ratkaistaan kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti erityisen arvokkaalle alueelle sopiva pysyvä arkkitehtuuri ja käyttötarkoitukset. Poikkeamisen kohteena olevat saunarakennukset ovat kuitenkin suhteellisen pienimittakaavaisia ja luonteeltaan tilapäistä rakentamista edustavia. Kaupunginmuseo ei näe estettä pysyttää väliaikaisia sauna- ja pukuhuonerakennuksia paikallaan toistaiseksi (31.8.2030 saakka).

Lisätiedot

Katariina Ruuska-Jauhijärvi, tutkija, puhelin: 09 310 36473
katariina.ruuska-jauhijarvi(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö